

POSTANOWIENIE

20 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Piotr Telusiewicz

na posiedzeniu niejawnym 20 maja 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa P.A.
przeciwko Gminie Miasta B.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Gminy Miasta B.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z 19 września 2025 r., I ACa 2512/23,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 2700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia obowiązemu odpisu niniejszego postanowienia.

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 19 września 2025 r., Sąd Apelacyjny w Katowicach, w sprawie z powództwa P.A. przeciwko Gminie Miasto B., o zapłatę, na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z 22 czerwca 2023 r., oddalił apelację (pkt 1) oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt 2).

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiodła strona pozwana, zaskarżając wyrok w całości.

3. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

4. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

5. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy

wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

6. Skarga kasacyjna strony pozwanej nie zawiera argumentów dostatecznych dla uznania, że skarżący skutecznie wykazał, iż w sprawie zachodzi powołana przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

7. Złożenie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance oczywistej jej zasadności oznacza, zgodnie z poglądem utrwalonym w judykaturze, że skarżący musi przedstawić dokładny wywód, na czym – jego zdaniem – polega oczywista zasadność skargi w danej sprawie z przytoczeniem przepisów, których naruszenie ją spowodowało oraz argumentację wskazującą na to, dlaczego opisane naruszenie doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej, w trybie z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 i przywołane tam orzecznictwo). Skarżący, przedstawiając – jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” – powinien zatem wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (zob. postanowienia SN: z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 15 kwietnia 2021 r., IV CSK 617/20).

8. W przedmiotowej sprawie nie została spełniona wyżej wymieniona przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., oprócz wymagań przewidzianych w § 1, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. W ocenie Sądu Najwyższego wymienione elementy mają charakter konstrukcyjny (podobnie jak te z art. 398⁴ § 1 k.p.c.). Braki te należy traktować jako nieusuwalne. Taki wniosek

można wysnuć zarówno z orzecznictwa SN powstałego w kontekście nieobowiązujących już przepisów odnoszących się do kasacji. (zob. postanowienie SN z 5 czerwca 2001 r., IV CZ 45/01; 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00; 9 listopada 2000 r., II CKN 1385/00), jak też i aktualnego (zob. postanowienie SN z 14 lipca 2022, I CSK 2569/22).

W analizowanej skardze kasacyjnej zawarto wnioszek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz jedno zdanie, które Sąd Najwyższy uznał za uzasadnienie tego wniosku. Skarżący wskazał jedynie: „skarga jest oczywiście uzasadniona z uwagi na rażące naruszenia przez Sąd Apelacyjny w Katowicach przepisów prawa materialnego w szczególności poprzez bezpodstawne przyjęcie, że Pozwany był zobowiązany do wyzucia z posiadania E.S., podczas gdy obowiązek taki nie wynika z przepisów prawa ani umowy sprzedaży nieruchomości zawartej przez strony oraz uznanie, iż Powód nie przyczynił się do powstania szkody podczas gdy nieruchomość została Powodowi w całości i prawidłowo wydana, a to Powód nie podjął działań by objąć nieruchomość posiadaniem samoistnym” (pkt II.1. skargi powtórzony w pkt III.4. skargi)

W dalszej części skargi kasacyjnej (oznaczonej jako „uzasadnienie”) nie wyodrębniono uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. W skardze kasacyjnej sformułowano jedno wspólne uzasadnienie dla przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz dla podstaw kasacyjnych.

W orzecznictwie SN wskazuje się, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, ponieważ mimo że argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (zob. postanowienia SN z 22 maja 2024 r., I CSK 786/24).

Uznaje się, że nie ma możliwości pośredniego wyartykułowania wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z innych wniosków formalnych. W konsekwencji tego nie można w treści uzasadnienia skargi kasacyjnej doszukiwać się fragmentów mogących wskazywać na uzasadnienie podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Biorąc jednak pod uwagę to jedno, przywołane już wcześniej, zdanie sformułowane przez skarżącego, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że skarżący nie przedstawił dokładnego wyводу, na czym – jego zdaniem – polegała oczywista zasadność skargi w danej sprawie z przytoczeniem przepisów, których naruszenie ją spowodowało oraz argumentacji wskazującej na to, dlaczego opisane naruszenie doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia.

Również istotne argumenty za odmową przejęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zostały zawarte w odpowiedzi na skargę kasacyjną. Sąd Najwyższy aprobeuje treść odpowiedzi na skargę, a ponowne przywoływanie wskazanych tam argumentów uznaje w tym miejscu za zbędne.

9. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

10. Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c.).

11. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w związku z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Piotr Telusiewicz

[SOP]

